

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ДОКЛАД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЗА ОПИТА, ПРИДОБИТ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ДИРЕКТИВА 2004/35/ЕО
ОТНОСНО ЕКОЛОГИЧНАТА ОТГОВОРНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО И
ОТСТРАНЯВАНЕТО НА ЕКОЛОГИЧНИ ЩЕТИ,

ЗА ПЕРИОДА 29.04.2008г. - 30.04.2013г.

2013

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът е изготвен на основание на чл. 18 (1) от Директива 2004/35/ЕО относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети (Директивата) и съдържа информацията, посочена в Приложение VI на Директивата. Докладът е изготвен със структура и съдържание, във формата (задължителна и доброволна част) съобразно *Незадължителните насоки за докладите на държавите-членки съгласно член 18 (1) във връзка с Приложение VI на Директивата (Насоките)*, изготвени и съгласувани на среща на националните експерти по прилагането ѝ.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1. Нормативна уредба, транспонираща директивата в националното законодателство на Република България

Изпълнението на ангажиментите на Република България като държава-членка на ЕС, свързани с транспониране на Директива 2004/35/ЕС, са осъществени с приемането и прилагането на:

- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ бр. 43 от 2008 г.) и подзаконовата нормативна уредба към него;
- Наредба №1/29.10.2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените от ЗОПОЕЩ случаи и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение (обн. ДВ бр. 96 от 2008 г.);
- Наредба за публичния регистър на операторите, които извършват дейностите по приложение №1 към чл. 3, т. 1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (приета с ПМС №317 от 12.12.2008г., обн. ДВ, бр. 109/23.12.2008г.);

2. Изменение и допълнение на нормативната уредба, транспонираща Директивата

2009

През 2009г. е изменен Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ЗОПОЕЩ), във връзка със ЗИД на Данъчно – осигурителния процесуален кодекс (изм., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.01.2010 г. (*)) - изм., бр. 32 от 28.04.2009 г. и във връзка с изменение на Закона за защита при бедствията (бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г.).

2010

През 2010г. два пъти е изменян ЗОПОЕЩ, във връзка със закриването на Министерството на държавната администрация и административната реформа и преминаването от 01.09.2009 г. на областните администрации като второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към Министерския съвет (бр. 77 от 1.10.2010г.) и във връзка с промените в Закона за здравето, с които се създава нова институция – Регионална здравна инспекция (бр. 98 от 14.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г.).

2011

През 2011г. е изменен ЗОПОЕЩ, във връзка със закриването на Изпълнителната агенция по почвени ресурси към министъра на земеделието и храните (бр. 92 от 22.11.2011 г.).

2012

През 2012 г. е допълнен ЗОПОЕЩ (доп., бр. 14 от 17.02.2012 г., в сила от 17.02.2012 г.), като са въведени изисквания относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации, във връзка със пълното транспониране на Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 140/114 от 5 юни 2009 г.) и свързаното с това изменение на Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. за екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети. С промените се гарантира опазването и доброто състояние на компонентите на околната среда при съхраняване на въглероден диоксид. Във връзка с това изменение към Приложение №1 на ЗОПОЕЩ е включена дейността по съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации.

През 2012 г. е изменен ЗОПОЕЩ (изм., бр. 53 от 13.07.2012 г., в сила от 3.07.2012), във връзка с обнародването на новия Закон за управление на отпадъците.

Относно транспонирането на Директивата в националното законодателство са предоставяни текущо информации на Европейската комисия на срещите на националните експерти по Директивата в Брюксел, както и на първата двустранна среща по прилагане на Директивата (на експертно ниво), проведена на 25.04.2012г. в Брюксел.

II. ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ НА ДИРЕКТИВА 2004/35/ЕО

Съгласно чл. 18 от Директивата, държавите-членки следва да представят в срок не по-късно 30 април 2013г., информацията по Приложение VI (задължителна и доброволна част), а именно:

Задължителна част:

1. Вид на екологичните щети, дата на възникването и/или откриването на щетите и дата, на която е започнала процедурата съгласно настоящата Директива.
2. Класификационен код на дейността на отговорното юридическо лице (лица) – (Може да бъде използван кодът NACE (Регламент на Съвета (ЕИО) № 3037/90 от 9 октомври 1990 г. за статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност ("Официален вестник", бр. L 293, 24.10.1990 г., стр. 1).
3. Дали се е прибягнало до процедури за съдебен преглед от отговорни страни или имащи това право лица. (Трябва да се посочат ищците и резултатът от процедурата)
4. Крайният резултат от процеса на отстраняване.
5. Дата на приключване на процедурата.

През отчетния период (от датата на транспониране на Директивата – 29.04.2008г. до 30.04.2013г.), на територията на Република България не са регистрирани случаи на екологични щети, по смисъла на Директивата. В тази връзка не е налична информацията по т.т. 1-5, цитирани по-горе. Информацията е представена и в табличен вид, дадена в Приложение 1 към доклада.

Съгласно допълнителните разяснения към всяка от разпоредбите цитирани по-горе (от задължителната и доброволната част на доклада), дадени в Насоките, държавите-членки, които не са регистрирали случаи на екологични щети през отчетния период, е желателно да представят информацията по т.т. 1-5 за случаи, за които са изпълнявани превантивни мерки, т.е. за случаи на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети, съгласно Директивата.

През периода, на територията на Република България, са регистрирани 4 случая на непосредствена заплаха по смисъла на Директивата. Обобщената информация за случаите на непосредствена заплаха, по смисъла на директивата, е представена в Приложение 2, таблица 2. За всеки от случаите поотделно, информацията по т.т. 1-5 е представена в табличен вид, дадена съответно в Приложение 2 (таблици 2.1 до 2.4.) към доклада.

Доброволна част:

1. Разходи, направени за оздравителните и превантивните мерки, както са определени в настоящата Директива:
 - заплатени пряко от отговорните страни, когато е налице такава информация;
 - възстановени в следствие от отговорни страни;
 - невъзстановени от отговорни страни. (Трябва да се посочат причините за не-възстановяване.)
2. Резултатите от действията за насърчаване и внедряване на инструменти за финансова сигурност, използвани в съответствие с настоящата Директива.
3. Оценка на допълнителните административни разходи, направени годишно от държавната администрация за създаването и функционирането на административните структури, необходими за внедряването и прилагането на настоящата Директива.

На основание гореизложеното и съобразно информацията, представена в Приложения 1 и 2, **разходите за изпълнение на постановените от компетентните органи превантивни мерки**, както са определени в настоящата Директива, възлизат на 162 505,84 лв. Следва да се има предвид, че сумата не включва разходите за изпълнението на превантивните мерки по случай №4, тъй като изпълнението предстои да започне.

За **популяризиране прилагането на инструментите за финансово осигуряване** на дейностите по прилагане на директивата, от страна на компетентните органи се провежда текущо разясняване на операторите, чиято дейност попада в приложното поле на националното законодателство, транспониращо директивата. Относно използваните до момента инструменти за финансово осигуряване, през периода са сключени 14 застрахователни полици от оператори, чиято дейност попада в приложното поле на закона. Отчита се известно нарастване на интереса на операторите към застрахователните полици, обикновено от оператори, притежаващи комплексно разрешително. Създаден е регистър на операторите, попадащи в приложното поле на закона, информацията в който текущо се актуализира.

Също така ежегодно се провеждат работни срещи на компетентните органи за обсъждане и обмен на информация по прилагането, с цел повишаване на осведомеността по натрупания практически опит при прилагането на законодателството, транспониращо Директивата. Чрез текущо актуализиране на информацията на интернет-страниците на компетентните органи се осигурява непрекъснат достъп до информация на заинтересуваните лица.

Оценката на допълнителните административни разходи, направени годишно от държавната администрация за създаването и функционирането на административните структури, необходими за внедряването и прилагането на настоящата Директива, за отчетния период възлизат на 256 973,54 лв. В тези разходи се включват разходите за работна заплата и командировъчни (за проверки и за участие в работни срещи по прилагане на законодателството по екологична отговорност).

Обобщено, информацията по въпросите по т.т. 1-3 (от доброволната част на доклада) е представена в Приложение 2, таблица 2 на доклада.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Натрупаният реален практически опит по прилагане на Директивата, показва, че за отчетния период, същият е ограничен. Независимо от това, за периода по прилагането се отчита повишаване осведомеността на заинтересуваните лица по законодателството, транспониращо директивата, респ. подобряване на прилагането му. Налице е активно проявен интерес от страна на операторите за оказване на методическа помощ по отношение навременното прилагане на разпоредбите на законодателството по екологична отговорност, в т.ч. по отношение на инструментите за финансово осигуряване, чрез организиране/участие на работни срещи за осъществяване на непрекъснат диалог между страните.

На основание гореизложеното, въпреки ограничения натрупан практически опит, е налице отговорно прилагане на директивата чрез националното законодателство по екологична отговорност.

*Доклад на Република България за опита по прилагане на Директива 2004/35/ЕО
относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на
екологични щети*

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение I Задължителна част на доклада

Таблица 1 Обобщена информация по прилагане на нормативната уредба,
транспонираща директивата, за периода на прилагане 29.04.2008г. –
31.03.2013г.

	Въпроси	Данни
1.	Вид на екологичните щети, дата на възникването и/или откриването на щетите и дата, на която е започнала процедурата съгласно директивата	(брой случаи, общо) 0
	щети върху защитени видове и природни местообитания	0
	щети върху водите	0
	щети върху почви	0
2.	Класификационен код на дейността на отговорното юридическо лице/а	-
3.	Дали се е прибягнало до процедури за съдебен преглед от отговорните страни или имащи това право лица (да се посочат ищците и резултатът от процедурата)	Не
4.	Резултат от процеса на отстраняване	-
5.	Дата на приключване на процедурата	-

Приложение 1 Задължителна част на доклада

Таблица 2 Обобщена информация за броя на случаи на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети, за периода на прилагане 29.04.2008г. – 31.03.2013г.

	Въпроси	Данни
1.	Вид на непосредствената заплаха за възникване на екологични щети, дата на възникването и/или откриването на непосредствената заплаха и дата, на която е започнала процедурата съгласно директива	(брой случаи, общо) 4
	заплаха върху защитени видове и природни местообитания	2
	заплаха върху водите	4
	заплаха върху почви	3
2.	Класификационен код на дейността на отговорното юридическо лице/а	Химическа промишленост
3.	Дали се е прибягнало до процедури за съдебен преглед от отговорните страни или имащи това право лица (да се посочат ищците и резултатът от процедурата)	Да – 1* Не - 3
4.	Резултат от процеса на отстраняване на заплахата	Изпълнени са предписаните от компетентния орган превантивни мерки за 3 от случаите, с което е елиминиран източника на непосредствена заплаха. Един случай - предстои изпълнението.
5.	Дата на приключване на процедурата	Виж табл. 2.1 – 2.4.

* Съдебната процедура е проведена по жалба на оператора, който възразява срещу заповедта за прилагане на превантивни мерки, издадена от компетентния орган. Делото е спечелено от оператора, тъй като в хода на производството е представил допълнителни доказателства за това, че няма отношение към опасните отпадъци, причинили случая на непосредствената заплаха.

Приложение 2 Доброволна част на доклада

Таблица 2.1. Случай № 1 на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети от дейност на оператор с издадено комплексно разрешително

	Въпроси	Данни
1.	Вид на непосредствена заплаха на околната среда от възникване на екологични щети - защитени видове и природни местообитания - Води - почви	да да -
2.	Дата на възникване и / или установяване на заплахата	09.02.2009г.
3.	Дата на започване на процедура по силата на настоящата директива	19.03.2009г.
4.	Разходи за изпълнение на мерките (лв.)	4963,60
	Заплатени пряко от отговорните страни, когато тази информация е налична	-
	Възстановени последваща от отговорните страни	-
	Невъзстановени от отговорните страни. (Причините за невъзстановяване следва да се уточнят)	4963,60 Областният управител не е подал документи за започване процедура по установяване на държавно вземане
5.	Дата на приключване на процедурата • приключен случай • текущ случай (в ход на изпълнение)	24.04.2009г. Приключен случай

Приложение 2 Доброволна част на доклада

Таблица 2.2. Случай № 2 на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети от дейност на оператор с издадено комплексно разрешително

	Въпроси	Данни
1.	Вид на непосредствена заплаха на околната - защитени видове и природни местообитания - Води - почви	- да да
2.	Дата на възникване и / или установяване на заплахата	18.12.2009г.
3.	Дата на започване на процедура по силата на настоящата директива	(05.03.2010г.) 31.03.2010г.
4.	Разходи за изпълнение на мерките (лв.)	109 942,80
	Заплатени пряко от отговорните страни, когато тази информация е налична	-
	Възстановени последваща от отговорните страни	-
	Невъзстановени от отговорните страни. (Причините за невъзстановяване следва да се уточнят)	109 942.80 Областният управител не е подал документи за започване процедура по установяване на държавно вземане Дружеството е в несъстоятелност
5.	Дата на приключване на процедурата • приключен случай • текущ случай (в ход на изпълнение)	27.05.2011г. Приключен случай

Приложение 2 Доброволна част на доклада

Таблица 2.3. Случай № 3 на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети от дейност на оператор с издадено комплексно разрешително

	Въпроси	Данни
1.	Вид на непосредствена заплаха на околната - защитени видове и природни местообитания - Води - почви	- да да
2.	Дата на възникване и / или установяване на заплахата	31.07.2012г.
3.	Дата на започване на процедура по силата на настоящата директива	24.10.2012г.
4.	Разходи за изпълнение на мерките (лв.)	47599,44
	Заплатени пряко от отговорните страни, когато тази информация е налична	-
	Възстановени последваща от отговорните страни	-
	Невъзстановени от отговорните страни. (Причините за невъзстановяване следва да се уточнят)	47599,44 Областният управител не е подал документи за започване процедура по установяване на държавно вземане Дружеството е в несъстоятелност
5.	Дата на приключване на процедурата • приключен случай • текущ случай (в ход на изпълнение)	28.03.2013г. Приключен случай

Приложение 2 Доброволна част на доклада

Таблица 2.4. Случай № 4 на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети от дейност на оператор с издадено комплексно разрешително

	Въпроси	Данни
1	Вид на непосредствена заплаха на околната - защитени видове и природни местообитания - Води - почви	да да да
2	Дата на възникване и / или установяване на заплахата	11.01.2013г.
3	Дата на започване на процедура по силата на настоящата директива	15.03.2013г.
4	Разходи за изпълнение на мерките (евро.)	1 465 608*
	Заплатени пряко от отговорните страни, когато тази информация е налична	-
	Възстановени последваща от отговорните страни	-
	Невъзстановени от отговорните страни. (Причините за невъзстановяване следва да се уточнят)	-
5	Дата на приключване на процедурата • приключен случай • текущ случай (в ход на изпълнение)	Текущ случай

* Посочените разходи не са извършени все още, тъй като предстои започване на изпълнението на превантивните мерки.

Приложение 2 Доброволна част на доклада

Таблица 3 Информация относно разходите/резултатите от прилагането на
нормативната уредба, транспонираща директивата

	Въпроси	Данни
1.	Разходите, направени за възстановяване и за превантивните мерки, както са определени в настоящата директива:	(лв.) 165 505,84
	Заплатени пряко от отговорните страни, когато тази информация е налична	0
	Възстановени последваща от отговорните страни	0
	Невъзстановени от отговорните страни. (Причините за невъзстановяване следва да се уточнят)	162 505,84* Несъстоятелност на отговорното лице
2.	Резултати от действията за популяризиране и прилагане на финансови инструменти за сигурност, използвани в съответствие с директивата	Повишаване осведомеността на операторите.
3.	Оценка на допълнителните административни разходи, направени годишно от държавната администрация при създаването и работата на административните структури, за периода 28.04.2008-31.03.2013г.	(лв.) 256973,54

* За текущия случай на непосредствена заплаха (случай №4) не са отчетени разходите, тъй като те реално не са разходвани, предвид предстоящото започване на неговото изпълнение.